

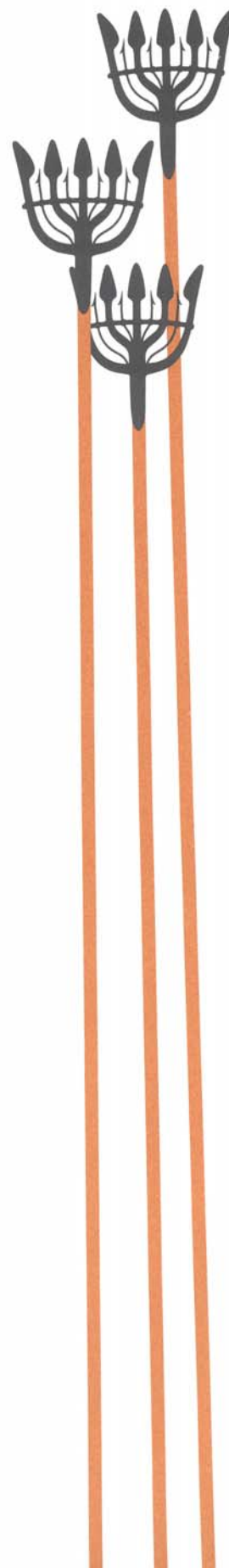
Hällristningar i Blekinge Vallby

Ramdala socken, Karlskrona kommun

Inventering och dokumentation

Blekinge museum rapport 2009:3
1:e antikvarie Thomas Persson

Innehåll

Inledning	2
Bakgrund	2
Vallbyområdet	3
Fornlämningsbild	3
Dokumentation	4
Förteckning över registrerade lämningar	5
Nyfynd	7

Inledning

Blekinge museum får härmed lämna rapport om inventering och dokumentation av hållristningar inom del av fastigheterna Vallby 9:8, 1:12, 3:21, 3:12, 17:1, 2:18, 2:15 samt Vinberga (S: 1) (S: 2) i Ramdala socken. Arbetet ingår i projektet *Hållristningar i Blekinge*, vilket drivs i samverkan med länsstyrelsen. Inventeringen har finansierats med medel ur anslaget 28:25.

Bakgrund

Projektet *Hållristningar i Blekinge* inleddes sommaren och hösten 2007 då fyra landskapsavsnitt inventerades på Torhamnslandet. Under 2008 har ytterligare fyra delområden i Ramdala, Lösens, Augerums resp. Nättraby socknar inventerats. Förekomsten av tidigare registrerade bildristningar och skålgropsförekomster har varit utgångspunkten vid urvalet av inventeringsområden. En av topografin avgränsad yta har inventerats inom respektive område. Ett stort antal nyfynd av främst skålgropsförekomster men även några figurristningar har framkommit. Dessutom har ett antal förhistoriska gravanläggningar, boplatslämningar, fossil åker samt kulturlämningar från historisk tid registrerats.

För inventering och dokumentation av hållristningslokalerna har fil.dr.hc. Sven-Gunnar Broström svarat. Fältinmätning samt kompletterande inventering av övriga lämningar har utförts av 1:e antikvarie Thomas Persson. Uppgifter om de nyregistrerade lämningarna har rapporterats till FMIS.

Hållristningen vid Vallby, *Ramdala 63*, från SO

Vallbyområdet

Det inventerade området omfattar en ca 1,5 km² stor yta. Merparten utgörs odlad mark. I den centrala delen är en flack höjdrygg med berg i dagen. Ryggen övergår i öster och väster i ett par markerade bergshöjder, den östra med en utlöpare mot SV. Söder härom sluttar terrängen ner mot dalbotten, som ligger endast ca 5 m ö h. Stora delar av dagens låglänta odlingsmark utgjordes ännu under 1800-talet av sidvallsäng. Området avgränsas i norr av ett större höjdparti med berg i dagen. Genom områdets södra del löper väg E 22. Bebyggelsen är koncentrerad till det nämnda höjdstråket samt längs foten av höjdpartiet i norr.

Fornlämningsbild

Inom höjdryggen i områdets centrala del är på en mot öster sluttande håll en tidigare registrerad hällristning, *Ramdala 63*, bestående av 22 figurer. Inom höjdpartierna i områdets norra och östra delar är elva registrerade förhistoriska gravanläggningar, 8 stensättningar och 3 rösen, *Ramdala 59, 60, 61, 65, 67, 69, 70 och 71*. Samtliga är belägna i krönlägen. I samband med ledningsdragning undersökte Blekinge museum 2007 i områdets östra del ett par ytor med boplatsslämningar, *Ramdala 136 och 137*. C 14-datering av kol från härदार visar på yngre bronsålder/äldre järnålder. Boplatsslämningar har även påträffats i områdets NÖ del, *Ramdala 128*.

Vid den nu genomförda inventeringen kunde ytterligare fem fornlämningslokaler registreras, 1-5. Samtliga utgörs av skålgropsförekomster i håll. Fyra av lokalerna är belägna på impediment i eller i anslutning till åkermark inom samma höjdrygg som den tidigare registrerade hällristningen, *Ramdala 63*. Den femte lokalen ligger på en gårdstomt inom höjdryggen i SO.

Det inventerade området

Dokumentation

Samtliga nyfunna lokaler beskrevs och registrerades på fastighetskartan i skala 1:10 000. Data har översänts till FMIS. Bifogad beskrivning av hållristningen *Ramdala 63*, upprättades av Blekinge museum 1990. I likhet med övriga, mera komplexa lokaler kommer hållristningen under 2008 att dokumenteras enligt en metod som utvecklats inom RANE-projektet. Efter rengöring av hållen imålas identifierade figurer ned slammad krita, varefter ristningen fotograferas. Figurerna kalkeras på plastark med vattenfast tusch. Plastarken scannas för att därefter behandlas i dator.

I samband med dokumentationen bör ristningen rengöras och imålas.

Vy mot SSO från Vallbyristningen

Vallbyristningen från Ö

Förteckning över registrerade lämningar

Ramdala 59:1

Röse, 8 m diam, ca 0,8 m h. stenarna är i allmänhet 0,3-0,8 m st. Röset är delvis raserat och utplockat. Omedelbart S om är stenbrott.

Ramdala 60:1

Röse, rest av, närmast rund, 12-14 m diam, 0,5 m h. Stenarna är 0,3-0,6 m st – enstaka intill 0,8 m st. Rest av kantkedja 0,3-0,4 m h, av 0,6-0,8 m 1 stenar. Röset är uppfört över bergklack.

55 m Ö härom är

Ramdala 60:2

Stensättning, rund, 13 m diam, 0,1-0,2 m h, övermossad med i ytan talrika, 0,2-0,3 m st, vanligen skärvigast stenar. Mittröse, 4 m diam, 0,4 m h, med fyllning av 0,3-0,6 m st stenar.

20 m NO härom är

Ramdala 60:3

Stensättning, oreglebunden, 10x6 m, 0,2 m h, övertorvad och -mossad med i ytan 0,2-0,3 m st stenar. I kanterna ligger enstaka större stenar, 0,4-0,6 m st.

Ramdala 61:1

Stensättning, 12 m diam, intill 0,25 m h, övertorvad med i ytan talrika, 0,15-0,25 m st stenar.

Ramdala 63:1

Hällristning, 2x1 m (NO-SV), bestående av 6 skeppsfigurer, 2 fotsulor och 14 skålgropar.

Skeppsfigurerna är 100-125cm l, av dubbellinjetyyp med spantmarkering/bemanningsstreck. Tre av skeppen är fragmentatiska.

Fotsulorna, som är sammankopplade, är 20 cm l.

Skålgroparna är 4-6 cm diam, 0,5-1 cm dj.

Ramdala 64:1

Stensättning, rund, 11 m diam, uppförd över bergklack med en skenbar höjd av intill 1 m, verklig höjd 0, 2m. Mittröse, 1,5 m diam, 0,25 m h, av 0,3-0,6 m st stenar. Kantvall, 1,5-3 m br, 0,25 m h, av 0,3-0,5 m st stenar samt enstaka intill 1 m st block.

Ramdala 65:1

Stensättning, oregelbunden, 9x7 m (N-S), övermpssad med i ytan talrika 0,2-0,3 m st stenar. I centrum av anläggningen går berget i dagen inom ett 4x3 m st parti.

Ramdala 69:1:

Röse, 15 m diam, anlagt över bergklack med skenbar höjd av intill 2 m. Stenarna är vanligen 0,3-0,6 m st. Röset är delvis omplockat.

Ramdala 70:1

Stensättning, rund, 4-5 m diam, 0,35 m h. Fyllning av 0,4-0,5 m st stenar

2 m S härom är

Ramdala 70:2:

Stensättning, rundad. 3 m diam, 0,2 m h, övermossad med i ytan talrika 0,25-0,6 m st stenar.

Ramdala 71:1

Stensättning, rund, 6 m diam, 0,3 m h. Fyllning av 0,3-0,4 m st stenar.

Nyfynd

Objekt 1

Skålgropsförekomst i häll bestående av 1 skålgrop, 4 cm diam och 1 cm dj. Skålgropen är belägen på krönet av låg hållrygg.

Objekt 2

Skålgropsförekomst i häll bestående av 1 skålgrop, 8 cm diam och 1 cm dj. Skålgropen är belägen på krönet av hållrygg.

Objekt 3

Skålgropsförekomst i häll bestående av 1 skålgrop, 4 cm diam, 0,5 cm dj. Skålgropen är belägen på hällens mot NV sluttande sida.

Objekt 4

Skålgropsförekomst i häll, 0,9 x 0,6 m (ONO-VSV), bestående av 5 skålgropar, 4-6 cm diam, 0,5-1 cm dj. Skålgroparna är belägna på hällens mot NNO sluttande sida.

Objekt 5

Skålgropsförekomst i häll, 0,4 x 0,1 m (N-S), bestående av 2 skålgropar, 5-6 cm diam och 1 cm dj. I hällen är även borrhål och enligt markägaren kan skålgroparna vara gjorda i sen tid.